

7. LEERDOELEN EN KWALITEIT VAN HET ONDERWIJS

7.1. Kerndoelen en eigen accenten

Kerndoelen zijn beschrijvingen van onderwijsinhouden die iedere Nederlandse basisschool de leerlingen in elk geval dient aan te bieden. Die kerndoelen beschrijven in grote lijnen waartoe ons onderwijsaanbod moet leiden. Zij stellen eisen aan de leerstof, de leerkrachten en de leerlingen. De leerkrachten dienen het onderwijs aan te bieden zoals dat in de kerndoelen staat beschreven. Er staat niet dat alle leerlingen zich dat aanbod aan het einde van de basisschool ook eigen moeten hebben gemaakt. Kerndoelen betekenen een inspanningsverplichting voor leerkrachten en niet voor leerlingen. In de Wet Primair Onderwijs worden zes gebieden genoemd waaraan alle scholen aandacht moeten besteden. Het gaat om gebieden als Nederlandse taal, Engelse taal, rekenen en wiskunde, oriëntatie op mens en wereld, lichamelijke opvoeding en kunstzinnige oriëntatie. De kerndoelen zijn ruim gedefinieerd en bieden de scholen voldoende vrijheid om de lessen naar eigen inzicht in te vullen.

7.2. Kwaliteit van ons onderwijs

7.2.1. Wij bouwen een school

De school wordt sinds enkele jaren geconfronteerd met de verplichting passend onderwijs te bieden aan de leerlingen.

Het team heeft een document ontworpen, ‘Wij bouwen een school’ genoemd, waarin duidelijk wordt gemaakt waar de school in dit opzicht wil staan. De pijlers waarop dit ‘gebouw’ rust zijn:

1. Opbrengsten naar vermogen
2. Afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen
3. Positief leer- en leefklimaat
4. Zelfstandig en verantwoordelijk gedrag van leerlingen

Deze pijlers rusten op een fundament van goede communicatie en relatie: tussen teamleden onderling, met ouders en vooral ook met kinderen.

Duidelijk is dus dat de kwaliteit van de school niet alleen berust bij goede opbrengsten. Niet alle kwaliteit is in cijfers te vangen. Een in Bijbels licht positief leefklimaat en verantwoordelijk gedrag van leerlingen zijn minstens even belangrijke kwaliteiten. Zij geven een impuls aan de opbrengsten.

7.2.2. Leren zichtbaar maken

Bijzondere aandachtspunten binnen de school zijn het communiceren met en het activeren van de leerlingen. De kern is dat leren zichtbaar wordt gemaakt. Zichtbaar maken van leren houdt in dat het leerproces zichtbaar/waarneembaar wordt, zowel in de groepen als tijdens de teamvergaderingen. De teamontwikkeling heeft zich hier in het achterliggende jaar op gericht en dat zal ook in de komende jaren steeds het geval zijn.

Teamleden proberen naar hun eigen lesgeven te kijken door de ogen van de leerling. Ook proberen ze zich te verplaatsen in de situatie van hun collega. Dat helpt om goede ondersteuning en effectieve feedback te geven aan zowel de leerlingen als aan collega's. Leerkrachten dienen zich daarbij steeds af te vragen:

- Waar ben ik in mijn ontwikkeling?
- Waar wil ik naar toe?
- Hoe zet ik de volgende stap?

7.2.3. PCM

De teamontwikkeling heeft een extra impuls gekregen doordat het team zich laat coachen bij de inzet van het communicatiemodel PCM (Process Communication Model).

PCM gaat ervan uit dat bepaalde clusters van gedrag niet alleen aangeven welke ‘taal’ iemand spreekt, maar ook hoe iemand gemotiveerd wordt, welk gedrag iemand laat zien onder stress en in welke omgeving iemand het meest op z'n gemak is.

PCM onderscheidt 6 clusters met de namen Harmoniser, Gestructureerd Denker, Doorzetter, Rebel, Dromer, Promotor. Uitgangspunt is dat iedereen de kenmerken van al deze clusters in zich heeft. Eén cluster is echter dominant. Dat is het Basistype.

Voor ons onderwijs betekent dit dat er een antwoord is op de vraag hoe je als leerkracht iedere leerling kunt bereiken. Leer de 'taal' spreken van elk type, leer de gedragsclusters herkennen en leer hoe je elke type kunt motiveren, hoe je stressgedrag kunt voorkomen of als het toch gebeurt je een gerichte interventie kunt doen.

Door het identificeren van het basis-persoonlijkheidstype van de leerlingen en het begrijpen van de eigen persoonlijkheidsstructuur, ontdekken leerkrachten hoe leerlingen kunnen worden gemotiveerd, hoe communicatie op maat kan worden geboden en hoe er een beter zicht op en begrip voor leerlingen ontstaat.

Deze theorie past heel goed bij de identiteit van de school. PCM genereert respect voor de eigenheid, de (on)mogelijkheden en de verschillende capaciteiten van de leerlingen, zoals deze uit Gods hand zijn voortgekomen. Liefde, begrip en respect zijn Bijbelse begrippen. Het tast het gezag van de opvoeders niet aan, maar versterkt het. Het is een gezag dat niet steunt op macht, maar op liefde en begrip. De basis is zelfkennis. Zelfkennis gaat altijd gepaard met begrip voor de ander. Het gaat om acceptatie van jezelf (in verticaal en in horizontaal opzicht) en van de ander.

7.2.4. Hoogbegaafdheid

De school heeft al de nodige ervaring opgebouwd in het begeleiden van hoogbegaafde leerlingen. De ze kinderen hebben allereerst recht op begrip. Vaak ondervinden hoogbegaafde leerlingen allerlei problemen in het omgaan met de reguliere leerstof, maar ook in het omgaan met regels, gezag, medeleerlingen en leerkrachten. Meestal is dat het gevolg van gevoelens niet begrepen of gezien te worden. Daarbij komt dat gewoon leerwerk (uit je hoofd leren, 'stampen') voor hoogbegaafden weer heel lastig is. Kortom, dat vraagt om een heel specifieke begeleiding van deze kinderen. De school beschikt over een onderwijsassistent die in staat is met hoogbegaafde leerlingen te communiceren en hen op sociaal-emotioneel gebied te begeleiden.

Bovendien ontwerpt het team denkopdrachten van 'een hogere orde' die voor deze kinderen heel uitdagend zijn. In de plusklassen (met name die van de bovenbouw) wordt al langer met dit soort opdrachten gewerkt. In het schooljaar 2018-2019 zal er een integratie plaatsvinden van het werk in de plusklassen en de opdrachten die de excellente en hoogbegaafde leerlingen in de groep krijgen. Daarvoor is goede afstemming en coaching onontbeerlijk.

7.2.5. Sociale veiligheid

Op school is een coördinator sociale veiligheid aangesteld. De coördinator sociale veiligheid geeft uitvoering aan het veiligheidsplan en actualiseert dat. Zij stuurt op het gedrag van leerlingen, gaat pestgedrag tegen, voert gesprekken met leerlingen, leerkrachten en ouders en brengt verslag uit aan het management. Zij is ook vertrouwenspersoon voor de leerlingen en verzorgt voorlichting in de groepen. Tenslotte bewaakt ze ook de afspraken en regels die er zijn op het gebied van sociale veiligheid.